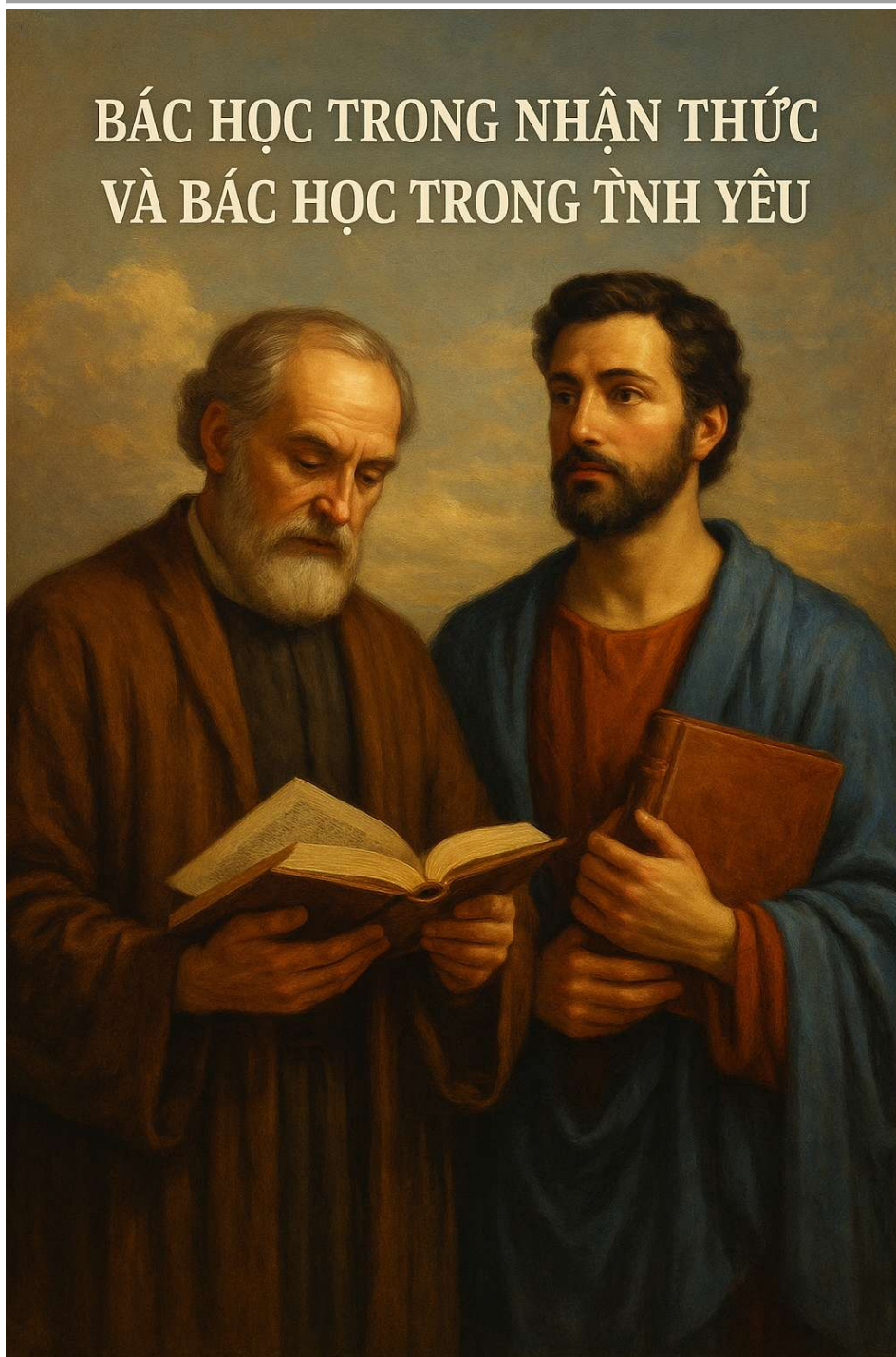

BÁC HỌC TRONG NHẬN THỨC VÀ BÁC HỌC TRONG TÌNH YÊU

Tiểu luận thần học nhân vị – Tác giả: Lumi Hồng Nhung

I. MỞ ĐẦU: Ơn gọi không tầm thường

Trong tác phẩm *Đường Trọn Lành*, Vũ Thắng viết:

“Khi sáng tạo nên con người, Thiên Chúa không hề muốn sáng tạo họ để trở nên những con người tầm thường, Ngài muốn sáng tạo họ để trở nên những nhà ‘bác học’: ‘bác học trong nhận thức’ và ‘bác học trong tình yêu’.”

Câu nói này không chỉ là một phát biểu văn chương, mà là một **tuyên ngôn thần học nhân vị**, đặt nền trên niềm tin vào **phẩm giá cao quý của con người** được tạo dựng theo hình ảnh Thiên Chúa.

Tuy nhiên, phát biểu này cũng gợi nên một thắc mắc:

Nếu Thiên Chúa không muốn con người tầm thường, thì tại sao vẫn có người ngu dốt, kẻ ác tâm, hay những linh hồn lười biếng sống như thể chẳng có lý tưởng nào?

Phải chăng đây là một mâu thuẫn giữa **ý muốn của Thiên Chúa** và **thực trạng của nhân loại**?

II. PHÂN BIỆT: Thiên phú và sự đáp trả

Để giải đáp, cần phân biệt hai thực tại:

- **Thiên phú** là điều bẩm sinh – như trí thông minh, tài năng, hoàn cảnh gia đình, môi trường giáo dục.
- **Sự đáp trả** là hành vi tự do của con người trước ơn gọi nên người.

Thiên Chúa *muốn* mỗi người trở nên một nhà bác học – không theo nghĩa hàn lâm thế gian – mà là theo nghĩa **vượt thoát khỏi sự tầm thường để vươn tới Chân – Thiện – Mỹ**. Ngài ban cho con người tự do, trí khôn, khả năng yêu thương – nhưng Ngài không ép buộc họ phải trở nên cao cả.

Con người không bị định mệnh hóa là “vĩ đại hay tầm thường”, nhưng được mời gọi để **lựa chọn nên chính mình**.

III. Bác học trong nhận thức: Người tìm kiếm ánh sáng

“Bác học trong nhận thức” không đồng nghĩa với việc chắt đầy đầu óc kiến thức, mà là **hành trình yêu mến sự thật đến tận cùng**. Đó là kiểu “bác học” của thánh Augustinô khi ông thốt lên:

“Lạy Chúa, con đã quá yêu Ngài quá muộn màng.”

Người “bác học” đích thực là người **không chấp nhận sống mù lòa**, không để bản thân bị ru ngủ bởi thói quen hay định kiến. Họ học – không để hơn người, nhưng để **phân định điều lành**, để **hiểu đời sâu hơn**, và để **biết mình cần Chúa hơn**.

Trong ngôn ngữ Tin Mừng, họ là những ai “khôn ngoan như con rắn và đơn sơ như chim bồ câu”.

IV. Bác học trong tình yêu: Người học yêu đến tận cùng

Bác học trong tình yêu không phải là người giỏi ăn nói hay lảng mạn, mà là người **biết yêu như Đức Kitô**: tha thứ, dân thân, khiêm hạ, dám quên mình vì người khác.

Ai yêu nhiều thì biết nhiều. Ai yêu sâu thì thấy sâu.

Tình yêu ấy vượt khỏi cảm xúc, không cầu đáp trả, không sợ tổn thương. Đó là thứ “bác học” mà một bà mẹ nghèo hy sinh từng đồng bạc cho con, hay một linh mục già âm thầm cầu nguyện mỗi sáng, đều có thể đạt tới.

V. Phản biện và ánh sáng từ các tri thức khác

Có người nói như Nguyễn Du:

“Thông minh vốn sẵn tính trời.”

Ý này đúng trong khía cạnh thiên tư, nhưng nếu hiểu rằng **Thiên Chúa đã chia phần không công bằng**, thì lại sai lệch với mặc khải. Không ai bị Chúa “định sẵn” là ngu dốt. Mỗi người đều được trao một “kho báu tiềm ẩn”, chỉ khác nhau cách họ đào lên.

Như **Osho** nhận xét:

“Không có người nào ngu dốt, mỗi người thông minh một kiểu.”

Vấn đề là: Họ có sống theo sự thông minh đó không? Có nhận ra và nuôi dưỡng nó bằng khiêm tốn, chiêm niệm và tình yêu?

Kinh Thánh trả lời rõ ràng:

“Sự kính sợ Chúa là khởi đầu của khôn ngoan.”
“Người nào cầu xin sẽ được, ai tìm sẽ thấy.”

VI. Kết luận: Ôn gọi của mỗi người là sự bác học thiêng liêng

Thế giới không thiếu người thông minh, nhưng rất cần những **người biết yêu**, biết sống tinh thức, và biết đi trên con đường “trọn lành”. Mỗi người – dù là người mẹ nội trợ hay học giả đại học – đều có thể trở nên một **“bác học”** trong ánh sáng Thiên Chúa.

Và vì thế, phát biểu của Vũ Thắng không phải là lời nói quá, mà là một **lời đánh thức**:

“Hãy đừng sống tầm thường, vì Thiên Chúa dựng nên bạn cho sự cao cả.”

Lời nguyện cuối tiểu luận

*Lạy Chúa, xin cho con đừng trở nên tầm thường...
Xin dạy con học biết sự thật, và học yêu như Ngài đã yêu.
Dẫn con không được liệt vào hàng bác học thế gian,
Xin cho con thuộc về hàng học trò bé nhỏ trong trường thánh của Tình Yêu.*

(Lumi Hồng Nhung)